

[Aksel Møller.]

oplevet for megen vaklen i hans politik til, at vi kan slå os til ro i forvisningen om, at hvad han gør, er altid det rigtige.

Må jeg have lov til at minde om, hvad den højtærede statsminister sagde i sin åbnings tale den 6. oktober i fjor. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen har allerede dvælet ved denne af den højtærede statsminister forladte opfattelse. Statsministeren sagde dengang:

„Regeringen vil fastholde den i sin tid truffe beslutning om 18 måneders tjenestetid.“

Den højtærede statsminister vil være enig med mig i, at om denne erklærings absolutte karakter kan der ikke herske tvivl. Man vil huske, at statsministeren i denne forbindelse rejste spørgsmålet om, hvorvidt de fornødne praktiske forudsætninger for gennemførelsen af denne tjenestetid indenfor de fastsatte frister var tilstede. Som bekendt underkastede den højtærede forsvarsminister derefter dette spørgsmål en nærmere undersøgelse, og den 14. oktober 1953, umiddelbart før åbningsdebattens begyndelse, gav statsministeren tinget meddelelse om, at overvejelserne af sagen nu var afsluttet og resultatet forelagt forsvarsstyrelsen og hærkommandoen, og i overensstemmelse med disse myndigheders indstilling havde regeringen nu besluttet, at 18 måneders tjenestetiden skulle gennemføres som bestemt. Den 21. oktober gav den højtærede forsvarsminister en nærmere redegørelse for undersøgelsens forløb og betroede herunder omhyggeligt tinget, hvilke råd han havde modtaget fra de militære myndigheder; han nævnte, såvidt jeg husker, dem alle helt ned til regimentscheferne. Den højtærede forsvarsminister lod ingen i tvivl om sagkundskabens råd til ham. Så vidt alt vel. Men allerede i juli forlader den højtærede forsvarsminister den beslutning, som regeringen havde bedyret at ville fastholde. Det er svært at få øje på, hvad det egentlig er, som pludselig får forsvarsministeren til at kassere denne beslutning til fordel for hans berømte opfindelse, de 16 måneders tjenestetid med to gange 1 måneds genindkaldelse. Vi kan ganske se bort fra, at finansielle forhold i juli måned spillede nogen som helst rolle. Efter forsvarsministerens egen udtalelse dengang var der

ingen besparelser at hente ved forandringer i tjenestetiden indenfor en 5-årig periode. Så må vi altså søge årsagerne andetsteds.

Hvis man beskæftiger sig med den redegørelse, som den højtærede forsvarsminister gav offentligheden umiddelbart efter et møde i det udenrigspolitiske nævn den 5. august i år, ser man, at ministeren hævder, at han i december 1953 nåede til den opfattelse, at vi ikke havde befalingsmænd nok til foruden at gennemføre 18 måneders tjenestetid at foretage genindkaldelser, og at denne tanke derfor måtte opgives. Jeg tvivler ikke om, at den højtærede forsvarsminister har haft en del gode grunde for dette standpunkt. Når den forrige regering havde forhandlet dette spørgsmål med NATO-myndighederne, havde også den stadig forudsat, at genindkaldelser ikke skulle finde sted, hvis befalingsmandsmangel og andre for genindkaldelserne nødvendige forhold som f. eks. kasereringsmuligheder ikke var tilstede i tilstrækkeligt omfang.

Tanken om at opgive 18 måneders tjenestetid opstår da hos ministeren, såvidt jeg forstår hans redegørelse, da han fra NATO-myndighederne modtager et svar, hvori det hedder, at hvis Danmark ikke i løbet af et par år kunne foretage genindkaldelser, så var 18 måneders tjenestetid spildt. Jeg indrømmer, at her var noget at tænke på, men hvorledes har den højtærede minister så ræsonneret? Lad os se på hans situation. Han anså 18 måneder plus genindkaldelser for udelukket, og han opfattede NATO-svaret, som om den afgørende vægt blev lagt på, at der i det hele taget fandt genindkaldelser sted. Hvis han nu var blevet bestyret i dette ræsonnement af den højeste militære sagkundskab ude og hjemme, så ville hans beslutning have været aldeles uangribelig. Men han blev jo netop ikke bestyret i den. Stillet overfor alternativet 18 måneders tjenestetid uden genindkaldelser eller 16 måneder med to genindkaldelser foretrak, såvidt det er oplyst for offentligheden, al den militære sagkundskab 18 måneder uden genindkaldelser — og det er denne sagkundskab, som i det afgørende øjeblik, da dette instrument, værnene, skal anvendes, har det fulde ansvar. Trods dette valg mellem de to muligheder, som blev angivet af den militære sagkundskab og af de myndigheder udenfor